

Cine sunt persoanele responsabile de încălcarea drepturilor omului în regiunea transnistreană din perspectiva hotărârilor CtEDO, pronunțate între anii 2004 – 2021?

Potrivit informațiilor oferite de avocații reclamantilor, au fost identificate, cel puțin, 428 de persoane responsabile de încălcarea drepturilor omului în stânga Nistrului, dintre care 404 sunt reprezentanți ai administrației de facto de la Tiraspol, iar 24 ai autorităților constituționale.

Unele dintre aceste persoane, nu mai fac parte din cadrul administrației de facto de la Tiraspol, însă responsabilitatea acestora pentru violarea drepturilor omului rămâne la fel de mare.

Deși în infografic este prezentat numărul de hotărâri în care au fost implicate aceste persoane, numărul de încălcări ale Convenției poate fi și mai mare.

În infograficul de mai jos se regăsesc persoanele, numele cărora figurează cel mai mult în hotărârile CtEDO, prin care a fost constatată încălcarea drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova. Numărul real de persoane responsabile este mult mai mare.

Lista persoanelor responsabile de încălcarea drepturilor omului în regiunea transnistreană din perspectiva hotărârilor CtEDO, pronunțate în:

- 2004 – 2017: <https://bit.ly/3sHUvI2>
- 2018: <https://bit.ly/3rdWIun>
- 2019: <https://bit.ly/3c0lHLi>
- 2020: <https://bit.ly/3kCoC0r>
- 2021: <https://bit.ly/37WdnxZ>

„Campioni” la încălcarea drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova

în baza hotărârilor CtEDO, pronunțate în perioada 2004 - 2021

Total hotărâri ale CtEDO (până la 3 noiembrie 2021)

49 de hotărâri și o decizie 78 de cauze

Asistate de Promo-LEX

33 de hotărâri și o decizie 60 de cauze

Aprox. 5 000 000 EURO

Numărul de reclamanți

Aprox. 2000 de persoane

<p>Malikova Larisa</p> <p>12 hotărâri</p>	<p>Shestopalova Elena</p> <p>9 hotărâri</p>	<p>Epifanțeva Elena</p> <p>9 hotărâri</p>	<p>Nikolaev Ivan</p> <p>8 hotărâri</p>	<p>Ciornii Valentin</p> <p>8 hotărâri</p>
<p>Ustinov Victor</p> <p>8 hotărâri</p>	<p>Emilin Igor</p> <p>6 hotărâri</p>	<p>Mamei Anna</p> <p>6 hotărâri</p>	<p>Gurețkii Anatolii</p> <p>6 hotărâri</p>	<p>Smirnov Igor</p> <p>6 hotărâri</p>

Notă: Numărul și lista persoanelor responsabile este într-o continuă actualizare!

www.promolex.md

CtEDO confirmă existența problemelor sistemice grave din justiția penală

La 22 martie 2022, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a pronunțat hotărârea sa în cazul [Cosovan v. Moldova](#), prin care a recunoscut violarea Articolelor 3 și 5 din Convenție de către Republica Moldova, fapt care indica asupra existenței în continuare a problemelor sistemice. Cazul reclamantului Serghei Cosovan, prin gravitatea sa, a scos în evidență două din cele mai grave probleme: *utilizarea nejustificată a arestului preventiv și calitatea asistenței medicale din penitenciare, care pune în pericol sănătatea și viața deținuților*. Pe acest caz, a fost admisă de către Curte intervenția [European Prison Litigation Network](#) în calitate de terță parte pe dosar, care a prezentat argumentele sale privind necesitatea echivalării îngrijirilor medicale acordate

deținuților cu cele disponibile în sistemul public de sănătate.

Plângerea reclamantului adresată Curții

Cauza se referă la reținerea și arestarea nejustificată a reclamantului[1] în baza unei acuzații de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 335 Cod Penal (abuz în serviciu) și art. 190 Cod Penal (escrocherie). Astăzi, nu există o sentință definitivă și irevocabilă care să constate vinovăția lui Cosovan Serghei în cele încriminate.

La 29 septembrie 2017, Judecătoria Chișinău a admis demersul procurorului și a dispus aplicarea arestului reclamantului pentru 30 de zile în Penitenciarul nr.13. La 16 octombrie 2017, Curtea de Apel Chișinău, a menținut încheierea de arest. Odată cu plasarea reclamantului în arest în Penitenciarul nr.13, iar ulterior în Penitenciarul nr.16-Pruncul (cu statut de spital), în lipsa unor îngrijiri medicale adecvate în detenție starea de sănătate a reclamantului s-a înrăutățit considerabil. După o perioadă de detenție, reclamantului i s-a stabilit diagnoza ciroză hepatică deja în faza terminală, însoțita de o serie de complicații extrem de serioase (*indicatorul de supraviețuire – [Child-Pungh C^{\[1\]}](#)*). În pofida nenumăratelor cereri, apeluri ale organizațiilor internaționale [Organizația Mondială Împotriva Torturii \(OMCT\)](#), [Amnesty International](#), [Avocatului Poporului](#), [sesizarea de urgență a Curții Europene](#), dar și a probelor documentare care dovedeau starea gravă în care se afla reclamantul, arestul reclamantului era prelungit în nenumărate rânduri. Instanțele invocând anumite riscuri în abstract, s-au bazat în esență pe aceleași motive, utilizând unele formule copy/paste din actele judiciare precedente.

După recuzarea de către procuror a judecătorului pe caz care a aplicat și a prelungit arestul, la 24 aprilie 2018 Judecătorul care a preluat dosarul dispune modificarea măsurii arestul preventiv în arest la domiciliu, invocându-se motive

de sănătate. La ieșirea din Spitalul–Penitenciar nr.16, [reclamantul este reținut de către colaboratorii Direcției de Poliție a mun. Chișinău](#) în baza unui proces-verbal de reținere în care se invocă un nou capăt de acuzare și îl plasează în Izolatorul de Detenție Provizorie de pe strada Tighina 6, ignorând încheierea de plasare în arest la domiciliu. Ulterior, în timp ce exista deja o măsură aplicată în privința reclamantului– arestul la domiciliu, se aplică în paralel o altă măsură – arestul preventiv, care este succesiv prelungit și menținut de completul de judecători de la Curtea de Apel Chișinău.

Abia la 18 noiembrie 2019, în stare extrem de gravă, după ce a fost emisă sentința de condamnare (care a fost ulterior casată de Curtea Supremă de Justiție), instanța dispune eliberarea reclamantului în legătură cu boala gravă care împiedică executarea sentinței în temeiul art.95 CP.

Deoarece starea de sănătate în detenție s-a agravat iremediabil, la 25 martie 2021, [reclamantul a decedat](#) în spitalul Sfânta Treime din mun. Chișinău.

În cererea sa de la Curte, reclamantul a invocat încălcarea dreptului garantat de Articolul 5 al Convenției prin aplicarea nejustificată și succesivă a arestului; Articolul 2 al Convenției prin omisiunea statului de a-i proteja viața prin imposibilitatea de a recurge la un transplant de ficat aflându-se în detenție; Articolul 3 al Convenției prin neacordarea în timpul detenției a asistenței medicale și a tratamentului complex adecvat maladiei de care suferea.

Concluziile Curții Europene pentru Drepturile Omului

ARTICOLUL 3 – autoritățile naționale nu și-au îndeplinit obligația pozitivă de a preveni suferința reclamantului care a depășit nivelul inevitabil de suferință inerent unei detenții.

[Curtea a scos în evidență următoarele probleme sistемice:](#)

1. Cu referire la calitatea asistenței medicale: În ceea ce privește calitatea îngrijirilor și asistenței medicale acordate în detenție, Curtea reține mai întâi că spitalul Penitenciar nr.16, în care reclamantul a primit o parte semnificativă a tratamentului medical, nu a fost acreditat oficial de către autoritățile ca instituție medicală. Curtea consideră, totuși, că dincolo de acreditarea formală, important este dacă, în practică, instituția a fost capabilă să ofere îngrijiri medicale cerute de starea pacienților săi. Astfel:

- Curtea a constatat că anumite proceduri medicale au fost prescrise, însă nu au fost pe deplin urmate (în special, numărul și periodicitatea tratamentelor prescrise în decizia comisiei medicale din 27 martie 2018). Pentru a justifica nerespectarea schemelor de tratament, Guvernul a adus în fața Curii argumentul, precum că: medicii din penitenciar trebuie să reacționeze la orice modificare a stării de sănătate a reclamantului, mărinđ sau micșorând doza și tratamentul cu medicamente. Curtea însă, susține că nu ar avea niciun motiv să se îndoiască de realitatea unei astfel de nevoi de a reacționa la schimbările în starea de sănătate a reclamantului. Cu toate acestea, nu este clar cum medicii de la spitalul Penitenciar nr. 16, ar putea să facă o asemenea evaluare și să modifice schema de tratament acordat reclamantului, având în vedere absența unui medic hepatolog în această instituție.
- Vizita la un hepatolog, întârziată cu aproape patru săptămâni.

2. Cu referire la principiul echivalenței tratamentului medical în penitenciare cu cel din afara sistemului: Curtea consideră că, în cazul în care un anumit tratament medical este disponibil în afara penitenciarului, tratamentul medical cerut de starea unui deținut nu trebuie refuzat sau efectuat doar parțial, din motivul că nu ar exista un astfel de

tratament (sau medic specialist) în penitenciar sau să se invoce deficitul de resurse. În legătură cu aceasta, Curtea a constatat următoarele:

- Medicii au prescris supravegherea reclamantului de către un hepatolog începând cu 2 martie 2018. ANP a informat avocații reclamantului că acesta a fost consultat de un hepatolog de cinci ori pe parcursul întregului an 2018.
- Prescripția medicală făcută la 13 iunie 2018, de a transfera reclamantul într-o unitate subordonată Ministerului Sănătății, a fost executată abia în iunie 2019. Întrucât această prescripție a fost făcută de cea mai înaltă autoritate medicală din cadrul ANP, care era evident conștientă de tipurile de tratament disponibile în penitenciar, putem concluziona că, cel puțin la acea dată, reclamantului nu i se acorda tratament medical cerut de starea sa.
- Reclamantul nu a avut încredere în medicii penitenciarului, refuzând să efectueze unele analize și solicitând ca acestea să fie efectuate de instituții medicale acreditate. Mai mult, Curtea constată că administrația penitenciarului trebuia să organizeze transportul și paza fiecărui deținut tratat în spitalele publice, ceea ce creează complicații logistice și posibil financiare.
- Curtea constată absența independenței medicilor penitenciarului. Curtea susține că, potrivit Guvernului, serviciile medicale deținuților sunt furnizate în bază de contract (ceea ce rezultă din faptul că deținuții nu sunt acoperiți de sistemul de asigurări obligatorii de asistență medicală (OAM)). Acest fapt implică din nou costuri suplimentare pentru penitenciar (Curtea făcând referință la dovada achitării de către ANP a asistenței medicale într-un spital public). Astfel, Administrația penitenciarului a avut motive să limiteze accesul la tratamentul medical oferit deținuților în afara penitenciarului, iar această situație ar putea crea un

conflict de interese pentru medicii penitenciarului, ceea ce nu ar trebui să existe. În acest sens, Curtea invocă faptul că Comitetul Împotriva Torturii a îndemnat Guvernul Republicii Moldova să transfere responsabilitatea pentru serviciul medical din sistemul penitenciar către Ministerul Sănătății. În plus, Consiliul național împotriva torturii a remarcat în mod expres absența independenței medicilor penitenciarului față de administrația penitenciarului ca fiind o problemă.

3. Incompatibilitatea prelungirii succesive a arestului cu starea reclamantului și a tratamentului diferențiat între persoanele arestate preventiv și cele condamnate privind eliberarea pe motiv de boală gravă.

- Curtea reține că, potrivit Ordinului nr.331, motivul incompatibilității stării medicale a unei persoane cu detenția este pericolul pentru viața acesteia sau incapacitatea acesteia de a desfășura activități zilnice în timpul detenției. În acest sens, Curtea constată că, în pofida faptului că o instanță națională a recunoscut că boala reclamantului se afla în stadiul terminal, prezentând un pericol pentru viața sa, acesta a mai fost ținut în detenție pentru încă 17 luni.
- Curtea, în sensul articolului 3 și în împrejurările cauzei lui Serghei Cosovan, nu vede nicio justificare pentru a distinge între o persoană condamnată printr-o hotărâre definitivă și una arestată preventiv, atunci când este vorba de suferința cauzată de detenția incompatibilă cu starea medicală a persoanei respective. Nici instanțele naționale, nici Guvernul în observațiile lor, nu au oferit vreo explicație satisfăcătoare pentru o astfel de diferență de tratament. De fapt, o astfel de diferență poate fi discriminatorie (Curtea a făcut trimitere la decizia Consiliului Pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității

(CPEDAE)).

Amintim că anume în caz lui Serghei Cosovan, pentru prima dată s-a ridicat problema discriminării pe criteriul statutului procesual a deținuților. La [10 octombrie 2018, Consiliul Pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării \(CPEDAE\)](#), a constatat că există o diferență de tratament între persoanele arestate preventiv și persoanele condamnate în partea ce ține de posibilitatea de a beneficia de măsurile de protecție aplicabile persoanelor condamnate care suferă de boli grave.

ARTICOLUL 5.3 – motivele invocate de instanțele naționale pentru detenție reclamantului, nu au fost suficient întemeiate pe dovezile din dosar, iar prelungirea detenției nu a fost convingător demonstrată.

- Curtea a constatat că instanțele naționale nu au indicat în baza căror probe și-au întemeiat concluziile lor cu privire la gravitatea riscurilor invocate pentru detenția reclamantului.
- Curtea reține că, prin demararea unor investigații penale separate asupra diferitelor episoade ale aceleiași infracțiuni încriminate, procuratura a reușit să eludeze încheierea judecătorească prin care a fost înlocuit arestul preventiv cu cel la domiciliu. Curtea consideră că divizarea artificială a unei cauze penale în mai multe cauze penale separate în vederea obținerii de avantaje procedurale inechitabile sau pentru a eluda dispozițiile legale imperative este incompatibilă cu articolul 5 din Convenție.

Prejudicii dispuse de a fi încasate

Curtea a dispus ca Guvernul Republicii Moldova să achite reclamantului suma de 10 000 Euro, în calitate de prejudiciu moral și suma de 5000 Euro, în calitate de costuri și cheltuieli de reprezentare și asistență juridică în fața CtEDO.

[1] Omul de afaceri, fondatorul pieții „Curcubeu”.

Pentru mai multe informații, contactați:

Nicoleta Hriplivii, Avocată, Asociația Promo-LEX

GSM: 069279133;

E-mail: nicoleta.hriplivii@promolex.md

Recomandările formulate Guvernului Republicii Moldova în domeniul prevenirii și combaterii discursului de ură

În urma celui de-al III-lea ciclu al Evaluării Periodice Universale, Republica Moldova a primit o serie de recomandări din partea statelor membre ale ONU cu privire la rezolvarea celor mai importante probleme sistemice din domeniul drepturilor omului în țara noastră.

Din numărul total de recomandări în domeniul nediscriminării și egalității, 17 recomandări au vizat problema prevenirii și combaterii discursului de ură și a infracțiunilor motivate de prejudecată.

O parte dintre acestea le puteți vedea mai jos sau puteți citi Raportul Consiliului ONU pentru Drepturile Omului: <https://bit.ly/3CZtCFV>.

Mai multe informații despre constatările și recomandările în domeniul prevenirii și combaterii discursului de ură și instigator la discriminare formulate de Asociația Promo-LEX în parteneriat cu International Federation for Human Rights pot fi găsite aici: <https://bit.ly/3ufLSa8>

Apelul Asociației Promo-LEX către Statele Membre ale Consiliului ONU pentru Drepturile Omului cu privire la importanța formulării recomandărilor către Republica Moldova pentru îmbunătățirea situației drepturilor omului poate fi urmărit aici: <https://bit.ly/3pyR7iJ>

Amintim că, la prima evaluare în cadrul EPU, în anul 2011, Moldova a primit, în total, 123 de recomandări, iar în cadrul celei de-a doua evaluări, care a avut loc în anul 2016, Moldova a primit 218 recomandări.

SUA

Recomandări

Adoptarea legislației care să incrimineze violența bazată pe ură și să sporească eforturile atât pentru a proteja persoanele aflate în situații vulnerabile, inclusiv femeile și fetele, persoanele LGBTQI+, romii, evreii și persoanele cu dizabilități, cât și pentru a trage la răspundere autorii crimelor bazate pe ură.

Argentina

Implementarea unui plan cuprinzător de combatere a discriminării, indiferent de motivul pe care se bazează (printre altele, naționalitate, etnie, religie, dizabilitate, gen, orientare sexuală), inclusiv incriminarea infracțiunilor motivate de ură.

Irlanda

Elaborarea unei strategii cuprinzătoare pentru prevenirea și combaterea discursului instigator la ură față de persoanele LGBTI+, inclusiv prin instituirea unui mecanism de monitorizare, îmbunătățirea mecanismelor de sancționare și o mai bună cooperare între organele de aplicare a legii pentru a facilita urmărirea penală a discursului instigator la ură.

Malaezia

Abordarea incidentelor de infracțiuni motivate de ură și discursuri instigatoare la ură printr-o investigație promptă și asigurarea faptului că făptuitorii sunt cercetați penal.

Malta

Luarea în considerare a includerii subiectului combaterii infracțiunilor motivate de ură în curriculumul de formare inițială și continuă a poliției, procurorilor, judecătorilor și avocaților.

Spania

Recomandări

Modificarea formulării privind infracțiunile motivate de ură din Codul Penal pentru a proteja victimele atacurilor cu motivație rasială și sexuală, așa cum este subliniat de Biroul OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului.

România

Punerea în aplicare a Planului de acțiuni pentru perioada 2021-2024 privind promovarea memoriei Holocaustului și a culturii toleranței în vederea combaterii rasismului, antisemitismului, xenofobiei și a altor forme de intoleranță.

Croația

Asigurarea unei protecții mai puternice și mai cuprinzătoare împotriva discriminării, intoleranței și discursurilor instigatoare la ură împotriva minorităților și a grupurilor marginalizate, inclusiv a persoanelor LGBTI și a persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale.

Israel

Intensificarea pe deplin și în continuare a eforturilor de combatere a tuturor formelor de antisemitism, inclusiv asumarea aplicării depline a definiției de lucru a antisemitismului, susținută de către Alianța Internațională pentru Memoria Holocaustului, atât în politică, cât și în practică.

Asociația Promo-LEX

Solicităm Guvernului Republicii Moldova să accepte recomandările primite și să acorde prioritate implementării eficiente a acestora odată cu adoptarea finală a raportului de către Consiliul ONU pentru Drepturile Omului.

[Podcast] PUNCT pe URĂ
Știrile false doar

dezinformează sau și răspândesc ura?

În ultimii ani, discursul de ură face echipă cu știrile false. Ambele de cele mai multe ori scindează societățile și pun la mare încercare Democrația și valorile ei, inclusiv respectarea drepturilor omului.

Cât de ușor suntem manipulați? Și cine poate preveni dezinformarea: autoritățile, mass-media sau noi, consumatorii de știri?

Te invităm să afli răspunsurile la aceste întrebări dintr-un nou episod al podcast-ului #PUNCTpeURĂ cu Lilia Zaharia, coordonatoare editorial în cadrul Asociației Presei Independente și al portalului Stop Fals.

Poți asculta acest episod și în [#soundcloud](#) și [#anchor.fm](#).

Podcast-ul "PUNCT pe URĂ." este produs de Asociația Promo-LEX cu susținerea financiară a Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID Moldova).

<https://promolex.md/wp-content/uploads/2022/03/Știrile-false-d-oar-dezinformează-sau-și-răspândesc-ura.mp3>

**APEL PUBLIC Asociația Promo-
LEX solicită Parlamentului**

Republicii Moldova soluționarea completă a adreselor Curții Constituționale în materie electorală

Către: Parlamentul Republicii Moldova
Comisia juridică, numiri și imunități
Copie: Comisiei Electorale Centrale

În data de 10 martie 2022 Parlamentul a aprobat în prima

lectură proiectul de Lege nr. 390 din 13.12.2021 pentru modificarea unor acte normative, ce prevede executarea unor adrese și hotărâri adoptate de Curtea Constituțională în perioada 2011-2021. Proiectul de lege a fost elaborat în urma solicitării Curții Constituționale de informații privind nivelul de executare a hotărârilor și adreselor sale.

Asociația Promo-LEX apreciază și susține efortul Parlamentului Republicii Moldova în soluționarea prevederilor lacunare sau a aplicării deficitare a legislației, însă constată cu regret că:

- **din totalul de 7 adrese în materie electorală identificate de Asociație ca fiind nesoluționate pentru perioada 2011 – 2021, în proiectul de lege se regăsește doar una.**
- **nu au fost organizate și desfășurate consultări publice, inclusiv cu participarea organizațiilor societății civile.**

În acest sens, Asociația Promo-LEX face apel către Parlamentul Republicii Moldova să organizeze consultări publice și să soluționeze în mod urgent următoarele probleme identificate de Curtea Constituțională:

- **Adresa nr. PCC-01/139e-34/1 din 13.12.2016, ce subliniază necesitatea clarificării legislației în partea ce ține de examinarea contestațiilor privind organizarea și desfășurarea alegerilor, recomandând reglementarea explicită a examinării a contestațiilor pentru diverse tipuri de scrutine, pentru două tururi de scrutin, inclusiv în ziua alegerilor.**
- **Adresa nr. PCC-01/139e-34/2 din 13.12.2016, prin care Curtea Constituțională consideră necesar ca Parlamentul să introducă criterii suplimentare referitoare la stabilirea numărului secțiilor de votare peste hotare și distribuirea lor geografică.**
- **Adresa nr. PCC-01/139e-34/5 din 13.12.2016, ce relevă**

necesitatea reglementării exprese de către Parlament a unor **mecanisme sancționatorii prompte și imediate**, inclusiv în ordine penală, pentru orice **tentativă de implicare a cultelor religioase** în campaniile electorale.

- **Adresa nr. PCC-01/139e-34/6 din 13.12.2016**, subliniază necesitatea modificării legislației cu privire la **răspunderea radiodifuzorilor în perioada campaniilor electorale** și instituirii de către Parlament a unor instrumente eficiente, care ar permite aplicarea unor sancțiuni cu executare imediată și disuasive, cum ar fi suspendarea dreptului de emisie pentru perioada campaniei.
- **Adresa nr. PCC-01/40a-24 din 27.07.2017**, în vederea excluderii interpretărilor contradictorii în partea ce ține de **competența Parlamentului de a declara referendum**, legiuitorul urmează să aducă în concordanță termenul de declarare a referendumului pentru demiterea Președintelui Republicii Moldova cu termenele de declarare a referendumului;
- **Adresa nr. PCC-01/130a/461 din 08.10.2020**, subliniază necesitatea reglementării de către Parlament a unor **mecanisme de control și sancționare promptă**, în vederea **prevenirii și combaterii discursurilor bazate pe ură între concurenți electorali**, inclusiv în mediul on-line și rețelele de socializare.

În concluzie, **subliniem** că necesitatea soluționării adreselor în materie electorală este și mai stringentă în contextul în care în 2023 urmează a fi organizate și desfășurate alegeri locale generale. Reamintim că legislația urmează a fi amendată cu suficient timp înainte de alegeri, astfel încât să fie asigurată respectarea principiului stabilității dreptului electoral.

Astfel, pentru lectura a doua, **solicităm** Parlamentului Republicii Moldova să examineze și să propună soluții pentru

adresele Curții Constituționale menționate mai sus. Alternativ, Parlamentul și-ar putea asuma soluționarea adreselor Înaltei Curți în contextul procesului de revizuire a legislației electorale demarat de Comisia Electorală Centrală.

Nimic nu este mai important decât drepturile și viața oamenilor

Condamnăm agresiunea militară a Rusiei împotriva poporului Ucrainei. Războiul este cel mai barbar mod de a priva oamenii de drepturile lor. Prin aceste acțiuni agresive, Federația Rusă a încălcat flagrant dreptul internațional și a expus riscului și violenței nu doar poporul ucrainean și comunitatea internațională, dar și proprii cetățeni.

În aceste condiții, Asociația Promo-LEX își manifestă disponibilitatea de a oferi asistență autorităților naționale, dar și cetățenilor ucraineni care au nevoie stringentă de ajutor.

Facem apel către organizațiile internaționale să întreprindă toate acțiunile necesare conform de dreptului internațional pentru a opriri imediat agresiunea Rusiei. Reacția organizațiilor și comunității internaționale trebuie să includă măsuri de descurajare și sancționare a statului agresor, dar mai ales de protecție a drepturilor și libertăților civile ale poporului Ucrainei.

În aceste timpuri grele, ca niciodată în ultimii treizeci de ani, este important ca toți cetățenii Republicii Moldova, dar și toate forțele politice deopotrivă să manifeste unitate, solidaritate, calm și responsabilitate.

Totodată, solicităm instituțiilor mass-media din Republica Moldova să se abțină de la distribuirea știrilor false, a discursului de ură, propagandei, să combată dezinformarea și să relateze corect și responsabil subiectele ce țin de criza din regiune, utilizând sursele oficiale de informare. Spațiul informațional al Republicii Moldova trebuie securizat de urgență.

Este important ca autoritățile Republicii Moldova să comunice continuu cu cetățenii săi, dar și cu societatea civilă pentru a furniza informații despre măsurile luate la nivel național în contextul situației excepționale anunțate.

Democrația, diplomația și drepturile omului trebuie să fie o prioritate pentru întreaga comunitate internațională, dar și pentru autoritățile Republicii Moldova. Realitățile zilei de astăzi, au expus civilizația noastră unei crize umane enorme, iar rezultatul acesteia depinde de acțiunile fiecărui dintre noi.

Războiul, pe tot parcursul istoriei omenirii, a fost cel mai odios mijloc de susținere a intereselor naționale. În secolul nostru, secolul rațiunii și al bunului simț trebuie să ne opunem acestei practici barbare și inumane și să apărăm, cu orice preț, democrația și drepturile fundamentale ale omului.

Ne solidarizăm cu poporul Ucrainei și ne exprimăm întreaga susținere pentru rezistența sa în aceste timpuri extrem de dificile.

Recomandările formulate Guvernului Republicii Moldova în domeniul prevenirii violenței în familie și violenței sexuale

La data de 28 ianuarie 2022, Republica Moldova a trecut prin cel de-al treilea ciclu al Evaluării Periodice Universale (EPU), în urma căruia a primit o serie de recomandări din partea statelor membre ale ONU cu privire la rezolvarea celor mai importante probleme sistemice din domeniul drepturilor omului în țara noastră.

Vă invităm să faceți cunoștință, mai jos, cu recomandările pe care le-a primit Republica Moldova în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie și violenței sexuale.

Anterior, Asociația Promo-LEX a făcut apel către Statele membre ale Consiliului ONU pentru Drepturile Omului să formuleze recomandări Republicii Moldova pentru îmbunătățirea situației drepturilor omului și a participat la Pre-sesiunea pentru cel de-al treilea ciclu al Revizuirii Periodice Universale (Pre-sesiunea EPU), organizată de UPR-Info pentru informarea reprezentanților Misiunilor Permanente ale Statelor membre ale ONU la Geneva, despre principalele preocupări legate de drepturile omului în Republica Moldova
<https://bit.ly/3pyR7iJ>

EPU este un proces unic, care implică o analiză a evidențelor privind drepturile omului din toate statele membre ale ONU. Procesul este condus de către stat, sub auspiciile Consiliului pentru Drepturile Omului, care oferă fiecărei țări posibilitatea să declare ce măsuri a luat pentru a ameliora situația drepturilor omului pe teritoriul său și pentru a-și îndeplini obligațiile privind drepturile omului. Fiind una din

principalele atribuții ale Consiliului, EPU are rolul de a asigura egalitatea de tratament pentru fiecare stat atunci când este evaluată situația drepturilor omului pe teritoriul său.

Mai multe informații despre recomandările în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie și violenței sexuale, pot fi găsite în Raportul elaborat de Asociația [Promo-LEX](#), în parteneriat cu [Centrul de Drept al Femeilor / Women's Law Center](#), [RCTV Memoria](#), [The Advocates for Human Rights](#) [Centrul Internațional „L Strada Moldova”](#)<https://bit.ly/3LNSaWt>

Amintim că, la prima evaluare în cadrul EPU în anul 2011, Moldova a primit, în total, 123 de recomandări, iar la cea de-a doua evaluare, care a avut loc în anul 2016, Moldova a primit 218 recomandări.

[#UPR40#UPRInfo#PromoLEX](#)

Recomandări

Canada

Punerea în aplicare a reformelor judiciare și a legislației și politicilor îmbunătățite bazate pe standarde internaționale în domeniul drepturilor omului, în conformitate cu ratificarea Convenției de la Istanbul și cu recomandările conexe acesteia.

Cehia

Luarea măsurilor pentru a asigura faptul că legile care oferă protecție împotriva violenței în familie și de gen sunt implementate în mod eficient și că victimele sunt protejate și asigurate cu asistența necesară.

Finlanda

Punerea în aplicare a Convenției de la Istanbul și întreprinderea măsurilor pentru a asigura accesul la justiție și asistență juridică pentru victimele violenței în familie și sexuale și dezvoltarea serviciilor specializate pentru femeile care au supraviețuit violenței.

Croația

Asigurarea implementării efective a Convenției de la Istanbul.

Egipt

Combaterea și incriminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor.

Islanda

Furnizarea serviciilor de asistență esențiale și specializate pentru victimele violenței bazate pe gen, inclusiv violenței în familie.

Recomandări

Munte negru

Consolidarea capacității personalului responsabil cu aplicarea legii în abordarea cazurilor de violență bazată pe gen și aplicarea legislației naționale privind violența împotriva femeilor.

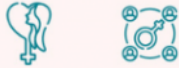
Iran

Asigurarea investigației eficiente a tuturor plângerilor de violență în familie și sexuală, urmărirea penală a făptașilor și pronunțarea de pedepse proporționale cu gravitatea violenței comise.

Italia

Finalizarea procedurilor interne necesare pentru implementarea deplină a Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie.

Slovenia

Planificarea acțiunilor concrete pentru a îmbunătăți protecția și suportul victimelor violenței în familie, precum și pentru a asigura că asistența juridică este disponibilă pentru toate victimele violenței, pentru a asigura o abordare cuprinzătoare a violenței în familie, așa cum s-a recomandat anterior.

Asociația Promo-LEX

Solicităm Guvernului Republicii Moldova să accepte recomandările primite și să acorde prioritate implementării eficiente a acestora odată cu adoptarea finală a raportului de către Consiliul ONU pentru Drepturile Omului.

[Podcast] PUNCT pe URĂ
Homofobia – de la mituri la
discurs politic și

instituțional

PUNCT
pe
URĂ

PODCAST

creat de Promo-LEX

**Orientarea sexuală nu poate fi
văzută, pipăită sau măsurată.**

Invitata

Angelica Frolov

Coordonatoare de program Lobby și Advocacy
a drepturilor LGBT, Genderdoc-M

Asistăm la "normalizarea" discursului de ură împotriva persoanelor LGBTQI+ sau homofobia din spațiul public este doar consecința miturilor alimentate de necunoaștere și a discursurilor cu interese politice?

Ascultă cel de al doilea episod din sezonul nou al podcast-ului #PUNCTpeURĂ cu Angelica Frolov, activistă pentru drepturile omului, coordonatoare de program Lobby și Advocacy a drepturilor LGBT în cadrul Centrului de informații

Genderdoc-M.

Poți asculta acest episod în soundcloud.com #googlepodcasts, #spotify și anchor.fm.

Podcast-ul "PUNCT pe URĂ." este produs de Asociația Promo-LEX cu susținerea financiară a Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID Moldova).

<https://promolex.md/wp-content/uploads/2022/02/Homofobia.-De-la-mituri-la-discurs-politic-și-instituțional.mp3>

Persoanele care vor invoca violarea drepturilor omului în regiunea transnistreană vor fi atrase la răspunderea penală

La 15 februarie 2022, presupusul procuror general al regiunii transnistrene a prezentat la Tiraspol o inițiativă privind sancționarea penală a persoanelor care vor depune către instituțiile constituționale^[1] și internaționale plângeri sau cereri referitoare la cazurile de abuz sau încălcarea drepturilor omului, săvârșite de către reprezentanții structurilor și administrației de facto.

Astfel, oricare adresare inclusiv la Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Comitetele ONU ar putea fi sancționată penal în stânga Nistrului. Administrația de facto de la Tiraspol intenționează să pedepsească cu până la 7 ani privațiune de libertate persoanele care depun plângeri sau cereri împotriva acțiunilor reprezentanților administrației de facto.^[2]

"Proiectul de lege" completează presupusul cadru legal actual din acest teritoriu al R. Moldova, care și așa prevede sancțiuni disproporționate, inclusiv privațiune de libertate pentru persoanele ce îndrăznesc să critice acțiunile sau inacțiunile reprezentanților administrației *de facto* din stânga Nistrului.[\[3\]](#)

CtEDO a constatat în 34 de hotărâri din cele 51 pronunțate până la 31 decembrie 2021, încălcarea art. 6 și/sau 13 din Convenție. Adică în peste 66,6% din hotărârile existente astăzi pe *cauzele transnistrene*, reclamanții nu au avut parte de un proces echitabil, fie nu au beneficiat de un remediu efectiv la nivel local pentru protecția drepturilor lor. Prin acest "proiect de lege", administrația *de facto* nu doar că ignoră în mod evident aceste cifre și realități, dar își consolidează sistemul represiv, având drept scop, pe de o parte, păstrarea fenomenului de impunitate totală în teritoriile controlate și descurajarea populației de a sensibiliza problemele cu care se confruntă și în final de a se adresa după ajutor sau protecție instituțiilor și instanțelor constituționale și internaționale.

De remarcat că, inițiativa acestui "proiect de lege" aparține presupusului procuror al regiunii transnistrene, care de fapt a fost identificat drept responsabil de anumite fapte ce [încalcă drepturilor omului](#) în cel puțin 6 hotărâri ale CtEDO.

În contextul obligațiilor pozitive ale autorităților constituționale ale R. Moldova, precum și în contextul angajamentelor internaționale, ce revin Guvernului R. Moldova, partenerilor internaționali, misiunilor diplomatice și organizațiilor de protecție a drepturilor omului, inclusiv Misiunea OSCE din Moldova, Asociația Promo-LEX solicită:

- Eforturi politice și diplomatice rapide și eficiente privind sistarea imediată și necondiționată a oricăror inițiative sau acțiuni din partea administrației *de facto*, îndreptate împotriva cunoașterii, protecției și

apărării drepturilor fundamentale ale omului în stânga Nistrului.

- Condiționarea anumitor facilități economice și comerciale sau finanțări pentru regiunea transnistreană cu garantarea și respectarea reală a drepturilor omului, inclusiv prin libera circulație pentru jurnaliști, avocați sau apărători ai drepturilor omului, care să poată monitoriza situația, apăra liber victimele abuzurilor și relata situația reală din teren.
- Consolidarea eforturilor de intervenție eficientă în cazuri de violare gravă a drepturilor fundamentale ale omului în regiunea transnistreană (în special tortură, răpiri, privațiuni de libertate, etc.), inclusiv crearea unei platforme eficiente de sesizare a ilegalităților comise în regiune.
- Examinarea oportunității aplicării unor sancțiuni individuale față de persoanele care admit violarea gravă a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în regiune, inclusiv aplicarea interdicției de circulație și impunerea unor sancțiuni asupra proprietăților acestora din afara regiunii transnistrene.
- Guvernul Republicii Moldova să invite Raportorul Special ONU pentru apărării drepturilor omului, Dna Mary Lawlor pentru a realiza o vizită de urgență și să sesizeze Comisarul Consiliului Europei pentru Drepturile Omului.
- Guvernul Republicii Moldova să informeze mediatorii și observatorii formatului 5+2 în legătură cu acțiunile administrației de la Tiraspol care au drept scop de a descuraja persoanele să adreseze cu plângeri împotriva încălcărilor drepturilor sale.
- Guvernul Republicii Moldova să informeze partenerii de dezvoltare care investesc în acțiuni de promovare a drepturilor omului în legătură cu acțiunile administrației de la Tiraspol contrare principiilor generale ale drepturilor omului.

[1] Inclusiv autoritățile R. Moldova

[2]

<http://www.vspmr.org/legislation/bills/vii-soziv/proekt-zakona-pridnestrovskoy-moldavskoy-respubliki-o-vnesenii-dopolneniy-v-ugolovniy-kodeks-pridnestrovskoy-moldavskoy-respubliki-.html>

[3] GHID. Cum să devii DISIDENT la Tiraspol, <https://promolex.md/20322-ghid-cum-sa-devii-disident-la-tiraspol/?lang=ro>

Recomandările formulate Guvernului Republicii Moldova în domeniul prevenirii și combaterii torturii

La data de 28 ianuarie 2022, Republica Moldova a trecut prin cel de-al treilea ciclu al Evaluării Periodice Universale (EPU), în urma căreia a primit o serie de recomandări din partea statelor membre ale ONU cu privire la rezolvarea celor mai importante probleme sistemice din domeniul drepturilor omului în țara noastră.

Vă invităm să faceți cunoștință, mai jos, cu recomandările pe care le-a primit Republica Moldova în domeniul prevenirii și combaterii torturii.

Anterior, Asociația Promo-LEX a făcut apel către Statele membre ale Consiliului ONU pentru Drepturile Omului să formuleze recomandări Republicii Moldova pentru îmbunătățirea situației drepturilor omului și a participat la Pre-sesiunea pentru cel de-al treilea ciclu al Revizuirii Periodice Universale (Pre-sesiunea EPU) organizată de UPR-Info pentru informarea reprezentanților Misiunilor Permanente ale Statelor membre ale ONU în Geneva despre principalele preocupări legate de drepturile omului în Republica Moldova <https://bit.ly/3pyR7iJ>

EPU este un proces unic, care implică o analiză a evidențelor privind drepturile omului din toate statele membre ale ONU. Procesul este condus de către stat, sub auspiciile Consiliului pentru Drepturile Omului, care oferă fiecărei țări posibilitatea să declare ce măsuri a luat pentru a ameliora situația drepturilor omului pe teritoriul său și pentru a-și îndeplini obligațiile privind drepturile omului. Fiind una din principalele atribuții ale Consiliului, EPU are rolul de a asigura egalitatea de tratament pentru fiecare stat atunci când este evaluată situația drepturilor omului pe teritoriul său.

Mai multe informații despre recomandările în domeniul combaterii torturii și relelor tratamente, pot fi găsite în Raportul elaborat de Asociația Promo-LEX, în parteneriat cu Centrul de Resurse Juridice din Moldova, RCTV Memoria, OMCT și European Prison Litigation Network: <https://bit.ly/3sRCtF6>

Amintim că, la prima evaluare în cadrul EPU în anul 2011, Moldova a primit, în total, 123 de recomandări, iar la cea de-a doua evaluare, care a avut loc în anul 2016, Moldova a primit 218 recomandări.

Germania

Recomandări

Asigurarea faptului că toate plângerile privind actele de tortură și rele tratamente sunt investigate prompt, imparțial și eficient, în conformitate cu standardele internaționale privind drepturile omului, inclusiv Protocolul de la Istanbul.

Implementarea recomandărilor Comitetului european pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante.

Îmbunătățirea condițiilor în închisori și luarea măsurilor eficiente împotriva suprapopulării, în conformitate cu standardele internaționale, inclusiv cu Regulile Nelson Mandela.

Adoptarea legislației care să asigure căi de atac, acces la justiție și reabilitare pentru victimele torturii și relelor tratamente.

Austria

Recomandări

Îmbunătățirea accesului la servicii medicale, psihosociale și de sănătate mintală incluzive pentru toate persoanele aflate în detenție, în special pentru cele aparținând grupurilor vulnerabile.

Intensificarea eforturilor de a alinia condițiile de detenție în locurile de privare de libertate la standardele internaționale relevante.

Cehia

Recomandări

Asigurarea instruirii în domeniul prevenirii torturii pentru personalul însărcinat cu aplicarea legii și stabilirea procedurilor pentru a investiga în mod corespunzător acuzațiile de rele tratamente.

Accelerarea reformelor pentru a aborda problemele de suprapopulare, salubritate adecvată și acces la asistență medicală în închisori și centre de detenție.

Turkmenistan

Continuarea eforturilor de consolidare a activității instituției Avocatului Poporului.

Australia

Desfășurarea de anchete imparțiale și eficiente privind infracțiunile legate de tortură și rele tratamente și îmbunătățirea condițiilor din penitenciare și centrele de detenție.

Croația

Extinderea mandatului Consiliului pentru Prevenirea Torturii pentru a include vizite regulate, fără restricții și inopinate în toate locurile în care persoanele sunt private de libertate, inclusiv în spitalele de psihiatrie și instituțiile psihoneurologice, precum și în instituțiile rezidențiale pentru copii, în conformitate cu recomandările CAT.

Egipt

Investigații sigure cu privire la toate formele de tortură și rele tratamente prin mecanisme independente.

Fiji

Implementarea Ansamblului de reguli minime ale Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților (Regulile Nelson Mandela) pentru a îmbunătăți condițiile de detenție.

Indonezia

Continuarea eforturilor de îmbunătățire a condițiilor de detenție și a tratamentului persoanelor aflate în detenție, în special pentru persoanele cu dizabilități, inclusiv cu o posibilă cooperare bilaterală și internațională.

Recomandări

Irak

Continuarea eforturilor de îmbunătățire a condițiilor de detenție și asigurarea unor condiții adecvate de detenție.

Irlanda

Întreprinderea măsurilor concrete pentru a îmbunătăți condițiile din închisori și unitățile de detenție, inclusiv prin dezvoltarea unei strategii integrate de reducere a populației de deținuți, mobilizând toate resursele disponibile și asigurând aplicarea mai largă a măsurilor neprivative de libertate ca alternativă la detenție.

Japonia

Continuarea implementării măsurilor pentru prevenirea torturii și abordarea impunității unor astfel de acte.

Luxemburg

Asigurarea faptului că Consiliul pentru Prevenirea Torturii, a cărui creare o remarcăm cu satisfacție, poate vizita, în cadrul mandatului său, în mod regulat și inopinat toate locurile în care persoanele sunt private de libertate, inclusiv spitalele de psihiatrie, instituțiile psihoneurologice și instituțiile pentru minori.

Insulele Marshall

Excluderea izolării disciplinare pentru minori.

Lituania

Consolidarea independenței sistemului judiciar prin asigurarea transparenței în procesul de numire a judecătorilor, combaterea corupției și eliminarea legăturilor cu criminalitatea organizată.

Luarea de măsuri concrete pentru a îmbunătăți condițiile din închisori și centre de detenție, în conformitate cu Convenția împotriva torturii și altor pedepse și tratamente cu cruzime, inumane sau degradante și cu Regulile Nelson Mandela.

Recomandări

Federația Rusă

Recomandări

Întreprinderea măsurilor concrete pentru îmbunătățirea condițiilor de detenție în instituțiile penitenciare și alinierea acestora la standardele internaționale.

Asigurarea unei investigații prompte, imparțiale și eficiente a plângerilor privind actele de tortură și rele tratamente și stabilirea unui mecanism de investigare eficient și independent în acest scop.

Asociația Promo-LEX

Solicităm Guvernului Republicii Moldova să accepte recomandările primite și să acorde prioritate implementării eficiente a acestora odată cu adoptarea finală a raportului de către Consiliul ONU pentru Drepturile Omului.